

DÉLMAGYARORSZÁG

75. évfolyam, 207. szám
1985. szeptember 4., szerda

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Évnyitó a tanárképző főiskolán

Szeged felsőoktatási intézményei közül elsőként a *Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán* tartották meg a tanévnyitó ünnepséget. A Vörös Csillag moziban tegnap, kedden rendezett évnyitón ott volt *Horváth Károlyné*, a megyei, *Oláh Miklós*, a városi pártbizottság titkára, *Köpf Lászlóné*, a KISZ KB titkára, *Fabula Andrásné*, a pedagógus-szakszervezet megyei bizottságának titkára, *Germáné Vastag Györgyi*, a KISZ megyei bizottságának első titkára, *Csányi Zoltán*, a KISZ városi bizottságának titkára, *Kezser Tamás*, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője, *Huszka László*, a Szegedi Élelmiszeripari Főiskola főigazgató-helyettese.

A tanévnyitóra gyülekeznek a főiskola új hallgatói

Tanévnyitó ünnepi beszédében *Szendrei János* főigazgató az idei feladatokat vette számba. A szegedi főiskola egyike az ország legregibb, legnagyobb múltú tanárképző intézményeinek s hallgatóinak létszáma alapján a tíz legnagyobb felsőoktatási intézmény közé sorol. Az idén minden eddigénél többen írtakoztak be: a nappali tagozaton 472-en, a levelezőn 400-an vannak az elsősök. Velük együtt most 1600 a hallgatói létszám a nappalin, s 1200-an tanulnak levelezőn, összesen 214 oktatótól és 130 gyakorló iskolai tanártól.

A főiskola elsődleges feladata általános iskolai szaktanárok, valamint közművelődési szakemberek képzése. Teljesítésének alapfeltétele — mint *Szendrei János* hangsúlyozta — az állandóan megújuló, színvonalas oktatási és nevelőmunka, s az ezekhez nélkülözhetetlen elmélyült tudományos kutatói tevékenység.

A felsőoktatás fejlesztését célzó, elmúlt években megjelent dokumentumok szellemében a főiskolán is meg kell újítani az oktatás és képzés tartalmát és módszereit; ennek lehetőségét és kereteit az elmúlt esztendőben jóváhagyott új tanterv biztosítja. Az intézmény komplex fejlesztési tervvel rendelkezik, ez célul tűzi a képzési folyamat megújítását és fejlesztését, az oktatás tartalmi fejlesztését, az oktatási és képzési rendszerűsítését, a nevelőmunka elmélyítését, a hallgatók műveltségének kiszélesítését, az értelmiséggé formálást, a közművelődés hatékonyságának növelését, s a mindezeket szolgáló szervezeti változtatások végrehajtását. A terv szerint — az általános iskolai fakultatív oktatás érdekében — két új, angol, illetve német szakon indul az idén tanárképzés, együttműködésben a szegedi tudományegyetem megfelelő tan-

székeivel. (Egyébként az idén is lehetőségük van a harmadéveseknek, hogy főiskolai tanulmányaikkal egy időben, egy szakon, egyetemi tanulmányokat is folytassanak; azaz „áthallgatók” legyenek.) Az idei tanév másik fontos feladata lesz a pedagógusok intenzív továbbképzésének megszervezése.

A főigazgató beszámolt arról is, hogy a fontlieket igen szűkös feltételek között kényserülnek megvalósítani. Ugyanazokban az épületekben, mint jó húsz éve, amikor pedig 600-zal kevesebben voltak a hallgatók. Az oktatás tartalmi kérdéseinek és a nevelési céloknak a főlavázása után *Szendrei János* az első éveseket köszöntötte, a többi között a következő szavakkal: „A főiskolán eltöltött évek az akkumuláció éve. Hosszú időre kell tanulmányaitok során feltölteni ahhoz, hogy tanári hivatásuknak majdan eleget tudjanak tenni. A tanári tevékenység, az iskolai élet számos mozzanatával, részleteivel megismerkednek majd. De nem ígérjük, és ne is várják, hogy a diploma átvételével teljesen kész pedagógusként haadják el a főiskolát. A pedagógusi élet-tapasztalatot majd csak eszélyenleg szerezhetik meg, több éves munkával.”

A „golyák” eskütele után a személyi változásokat ismertették. A főiskolai tanári és docensi kinevezéseket la-unkban már közöltük; az új oktatók névsora: *Elekes Mihály* tanársegéd, *Ilosvay György* adjunktus, *Nigel H. Foxcroft* nyelvtanár, *Gombos József* tanársegéd. A gyakorló iskolák új pedagógusai: *Mocsai Zoltánné*, *Szabó Józsefné* szakvezető

tanárok; *Pusztai Istvánné*, *Maróti Antalné*, *Tóth Éva*, *Papp Istvánné* tanárok, *Csatlós Gabriella* napközis csoportvezető tanító.

A főiskolai szép hagyomány szerint az évnyitón köszöntötte a főigazgató azokat a nyugdíjas pedagógusokat akik 50, 60, 65, 70 éve szereztek meg tanári oklevelüket, s díszokleveleket adott át nekik. *Rubin* oklevelesek: *Dávid Sándor* és *Székelly Margit*; vas oklevelet kapott *Fejér Kálmán*; gyémánt oklevelet *Kaszárda Györgyné* és *Péterfu Károlyné*; az arany oklevelesek: *Bús Imréné*, *Csekovszky Árpádné*, *Kiss Lajos*, *Kovács Dezsőné*, *Pálvolgyi Jenő*, *Pásztor Miklósné*, *Pentz Endre*, *Regődi Anna*, *Sitkei József*, *Szepes Berta*, *Tóth Sándor Ferenc*, *Zemlénvi Zoltán*.

Szövetkezeti iparunk első feléve

Növekvő termelés — kiviteli nehézségekkel

Megyénk iparában jelentős helyet foglal el a több mint tizennégyezer embert foglalkoztató 42 hagyományos és 28 kisserőszövetkezet. Fejlődésük, eredményeik figyelmet érdemelnek, annál is inkább, mivel teljesítmény-növekedésük meghaladja a szocialista ipar és az országos szövetkezeti ipar növekedési ütemét. Természetesen ellentmondások itt is előfordulnak.

Összességében a szövetkezeti célkitűzések megvalósultak. Nagyobb részt vállaltak a lakosság ellátásában és a termékválaszték bővítésében. A külpiazi egyensúly megteremtéséhez azonban kevésbé járultak hozzá, mivel csökkentek a kiszállítások.

Nőtt az elvonás, mely az érdekeltségi alap csökkentését eredményezte. Szövetkezeteink emiatt igyekeznek minél nyereségesebben dolgozni, elsősorban a munkatársóval.

A kismértékű létszámcsökkenés ellenére a termelés 11,7 százalékkal nőtt az első félévben. Az árbevétel megközelítette a kétmilliárd forintot. Leginkább a vegyipar és az élelmiszeripari gépgyártók növelték eladásait. Az értékesítés szerkezete módosult, azonban továbbra is jelentős maradt a belkereskedelmi forgalom. Előnyös folyamat, hogy a szövetkezetek együttműködési készsége erősödött. Ezt bizonyítja, hogy az egymás közötti értékesítés 40 százalékkal nőtt.

A külkereskedelmi forgalom részaránya négy százalékkal csökkent, jelenleg termékeiknek csak 19 százaléka talált külföldi vevőre. Ezen belül is a nem rubelelszámolású kivitelben vannak érzékenyebb veszteségeik. Mennyiségben és arányában a legjelentősebben a Fémtextil Ipari Szövetkezetnél, az Apolló Cipőipari Szövetkezetnél és a Szegedi Ruházati Szövetkezetnél mérséklődött a tőkés export az első félévben, de a többi szövetkezetek mintegy felénél nem sikerült a tavalyi szintet elérni. Az alacsony teljesítménynek számtalan oka van. Több megrendelő visszalépett, míg másutt a szállítások átrendeződtek a második félévre. Előfordult olyan átvételi árcsökkenés is, amelyért már nem volt érdemes odaadni az árut. A nem rubelelszámolású exportban jelentős többlet ért el a Szegedi Bútoripari Szövetkezet, a Szegedi Szűcs- és Szabóipari Szövetkezet és a Tápéi Háziipari Szövetkezet új piacok megszerzésével.

A rubelelszámolású kivitel mérséklődése kizárólag a könnyűipari szövetkezetek teljesítménycsökkenéséből ered, miután a többi iparcsoport növelte az exportját. A kiesés zömét az Apolló 4. Cipőipari Szövetkezet és a Népművészeti és Háziipari Szövetkezet lemaradása okozta. Jelentős többlet ért el az Apolló Cipőipari Szövetkezet, a Szevefém és az Elektrofém

Ipari Szövetkezet piacépes termékek szállításával. A félévi lemaradások pótlása nem lesz könnyű, csak a szövetkezetek hatékony intézkedéseivel valósulhat meg.

A kisserőszövetkezetek térdhódításával javult a lakossági szolgáltatás színvonala, s egyben az idén 20 százalékkal nőtt a teljesítmény is. Jelentős szerep hárujt a fogyasztási szolgáltatást végző három építőipari kisserőszövetkezetre, náluk 5,5 millió forinttal több lakás-karbantartási munkát végeztek el. A szabályozó rendszer változása a döntő részt szolgáltatást végző szövetkezeteket hátrányosan érintette. A béradó bevezetése jelentősen növelte a költségeket, amelyet más intézkedések csak részben ellensúlyoztak. Ennek következtében az ár-emelések ellenére a gépjárműjavítás, textilruházati szolgáltatás és a fodrászat bevételei nem elegendőek a szükséges fejlesztésekre. A szolgáltatások központi támogatását biztosító szolgáltatásfejlesztési alapot jövőre várhatóan megszüntetik, ez további gondokat okozhat.

Szövetkezeteink beruházásaiból kiemelkedik a Medikémia Szövetkezet telep-helyépítése és gépvásárlásai, valamint a Szevefém korszerűsítési munkái. A Csongrádi Háziipari Szövetkezetben tőkés importból származó berendezéseket helyeztek üzembe.

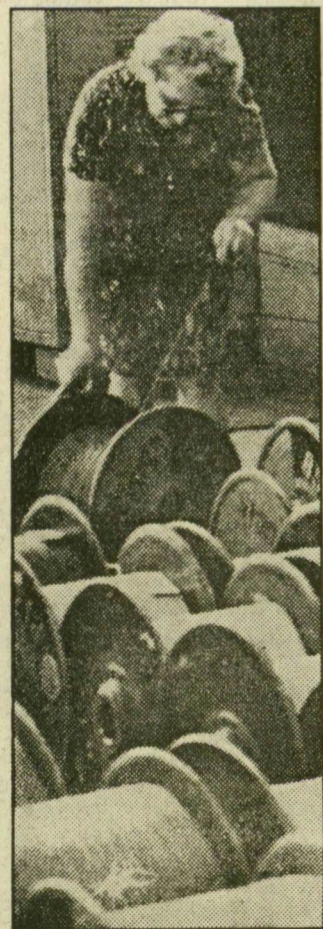
A túlzott készletek rontják a termelés gazdaságosságát. Ebben azonban nem mindig a termelők a ludasak. Az alapanyagok árának növekedése adja a 11,4 százalékos készlet-többlet jó részét. Mennyiségben inkább csökkentek szövetkezeteink készletei, amely a termelés zavartalansága szempontjából egyáltalán nem előnyös folyamat.

Az ipari szövetkezetekben egy év alatt az átlagkereset 8,8 százalékkal emelkedett, igen eltérő mértékben. Míg a hagyományos szövetkezetek a szigorú keresetszabályozási rendszer miatt óvatosak, s csak 3,7 százalékkal növelték a kereseteket, addig a kisserőszövetkezetek élve kedvezőbb lehetőségeikkel, 31,8 százalékos fejlesztést tudtak egy év alatt végrehajtani.

A közgazdasági szabályozók hatásainak ellensúlyozására szövetkezeteink nyereségüket dinamikusabban, 19 százalékkal növelték. A termelési költségeket egy százalékkal sikerült lejjebb szorítaniuk. E tendenciák alapján bizhatunk abban, hogy év végén sem kell rosszabb eredményekről beszámolnunk.

Kábelképek

Sikerese első félévet zárt a Szegedi Kábelgyár. Bár az év elején gondok voltak az anyagellátással június végére sikerült teljesíteni az időarányos tervet. Jól gazdálkodtak a költségekkel is. Minden remény megvan arra, hogy a tavaszi hónapokban felvett termelési ütemet az év hátralévő időszakában is tartani tudják és akkor az év végén 1 milliárd 700 millió forintos termelési értéket könyvelhetnek el. *Schmidt Andrea* felvételein: az üzem munkájának két mozzanata.

Magyar—algériai építésügyi tárgyalások

Somogyi László építésügyi és városfejlesztési miniszter delegáció élén Algériában tartózkodott. A magyar miniszter tárgyalásokat folytatott *Abderrahman Belaját* miniszterrel. A barátságos légkörű megbeszélés során áttekintették a magyar—algériai építési együtt-

működés kérdéseit. A magyar küldöttség meglátogatta algériai építőipari és építőanyag-ipari vállalatokat és felkeresett több magyar építkezést. Somogyi László magyarországi látogatására hívta meg algériai kollégáját. A magyar delegáció kedden hazaérkezett.